

ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Β' ΤΑΞΗΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 5 ΙΟΥΝΙΟΥ 2001
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ :
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ
Κείμενο από το πρωτότυπο (στίχοι 58 -77)

IΣ.	Nῦν δ’αὖ μόνα δὴ νῷ λελειμμένα σκόπει ὅσῳ κάκιστ’ ὄλούμεθ’, εἰ νόμου βίᾳ ψῆφον τυράννων ἢ κράτη παρέξιμεν. Ἄλλ’ ἐννοεῖν χρὴ τοῦτο μὲν γυναικί ⁷ δτι ἔφυμεν, ὡς πρὸς ἄνδρας οὐ μαχουμένα· ἔπειτα δ’ οὗνεκ’ ἀρχόμεσθ’ ἐκ κρεισσόνων καὶ ταῦτ’ ἀκούειν κάτι τῶνδ’ ἀλγίονα. Ἐγὼ μὲν οὖν αἵτοῦσα τοὺς ὑπὸ χθονὸς ξύγγνοιαν ἵσχειν, ὡς βιάζομαι τάδε, τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι πείσομαι· τὸ γὰρ περισσὰ πράσσειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα.	58
AN.	Oὔτ’ ἀν κελεύσαιμ’ οὔτ’ ἀν, εἰ θέλοις ἔτι πράσσειν, ἐμοῦ γ’ ἀν ἥδεως δρώης μέτα. Ἄλλ’ ἵσθ’ ὅποιά σοι δοκεῖ, κεῖνον δ’ ἐγὼ θάψω· καλόν μοι τοῦτο ποιούσῃ θανεῖν. Φίλη μετ’ αὐτοῦ κείσομαι, φίλου μέτα, ὅσια πανουργήσασ· ἐπεὶ πλείων χρόνος δὲ δεῖ μ’ ἀρέσκειν τοῖς κάτω τῶν ἐνθάδε. Ἐκεῖ γὰρ αἱεὶ κείσομαι· σοὶ δ’ εἰ δοκεῖ, τὰ τῶν θεῶν ἔντιμ’ ἀτιμάσασ’ ἔχε.	70 75 77

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- A. Από το κείμενο που σας δίνεται, να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τους στίχους **61-70** (**Άλλ' ἐννοεῖν χρὴ τοῦτο... δρῷης μέτα**).

Μονάδες 30

- B. Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

1. Με βάση τα στοιχεία των στίχων **58-64** να παρουσιάσετε την επιχειρηματολογία με την οποία η Ισμήνη καταλήγει στην απόφασή της να μη συμπράξει με την Αντιγόνη στην ταφή του Πολυνείκη.

Μονάδες 10

2. Έχει λεχθεί ότι "το μεγαλείο των ηρώων του Σοφοκλή (μεταξύ άλλων) βρίσκεται και στη συναίσθηση ότι αυτοί εκτελούν το καθήκον τους, ακόμη κι αν τους απαρνούνται όλοι". Επικαλούμενοι συγκεκριμένα στοιχεία των στίχων **69-77**, να τεκμηριώσετε τη συμφωνία ή τη διαφωνία σας με την άποψη αυτή.

Μονάδες 10

3. **ὅσφι κάκιστ' ὄλοι** μεθ(α)... **ἢ κράτη παρέξιμεν**: Στους στίχους αυτούς (**59-60**) η Ισμήνη πιστεύει ότι αυτή και η αδελφή της απειλούνται με ατιμωτικό θάνατο, αν παραβιάσουν την απόφαση του Κρέοντα. Με βάση το μεταφρασμένο κείμενο που ακολουθεί (στίχοι **594-603**), να εντοπίσετε και να σχολιάσετε αντίστοιχα την αιτία στην οποία ο χιοδός αποδίδει: α) τις συμφορές του οίκου των Λαβδακιδών και β) την επαπειλούμενη εξόντωση της Αντιγόνης και της Ισμήνης.

Κείμενο από μετάφραση (στίχοι 594 -603)

Αντιστροφή ας

Αιώνες θωράκι στο σπίτι των Λαβδακιδών
πάθη νεκρών πάνω σε πάθη να πέφτουν·
η μια την άλλη γενιά δεν μπορεί ν' αλαφρώσει·
κάποιος θεός τη οημάζει κι αλύτρωτη μένει.
Τώρα στο σπίτι του Οιδίποδα φάνηκε φως
απάνω στη στερνή του ρίζα·
όμως των θεών του κάτω κόσμου
το φονικό τη θερίζει δρεπάνι,
η τύφλα του νου κι ο αστόχαστος λόγος.

Μονάδες 10

- 4.** Σε ποιες εορτές του Διονύσου στην αρχαία Αττική γίνονταν δραματικές παραστάσεις; Να δώσετε πληροφορίες γι' αυτές τις εορτές.

Μονάδες 10

- 5.** Να γράψετε δύο ομόρριζα (απλά ή σύνθετα, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας) για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:
ἀρχόμεσθ(α), ἀκούειν, αἰτοῦσα, πείσομαι, πράσσειν.

Μονάδες 10

- 6α.** Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παρακάτω πίνακα, στα κενά του οποίου θα συμπληρώσετε τον ίδιο τύπο των λέξεων που σας δίνονται στους βαθμούς που ζητούνται.

Θετικός βαθμός	Συγκριτικός βαθμός	Υπερθετικός βαθμός
		κάκιστ(α)
	κρεισσόνων	
ήδεως		

Μονάδες 6

- 6β.** Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον πίνακα που ακολουθεί συμπληρώνοντας στα κενά του σε χρόνο Ενεστώτα τους ακριβώς αντίστοιχους οηματικούς τύπους αυτών που σας δίνονται.

	Ενεστώτας
ὸλούμεθ(α)	
κελεύσαιμ(ι)	
θανεῖν	
πανουργήσασα	

Μονάδες 4

**7. ὅσῳ κάκιστ’ ὄλούμεθ(α) (στίχος 59)
ώς βιάζομαι τάδε (στίχος 66).**

Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τις προτάσεις αυτές (είδος) και να δηλώσετε τον συντακτικό τους ρόλο (πώς λειτουργούν συντακτικά στο κείμενο που σας δόθηκε).

Μονάδες 10